

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kárpáti Miklós ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Simits Iván ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, sajtó-helyreigazítás iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. június 9. napján meghozott, 26.P.22.075/2006/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperest 8 napon belül a sérelmezett cikkel azonos helyen és betűszedéssel az alábbi közlemény közzétételére kötelezi:

„Helyreigazítás:

Lapunk ... -i számában „...” címmel megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy az ... pályázaton indult ... Rt. kapta volna a legtöbb bírálati pontot és mégsem kapott támogatást.

A valóságban a ... Rt. a végleges értékelésen csak a tizedik helyezést érte el, támogatásban pedig az első öt helyezett részesült."

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja, egyebekben pedig a per főtárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 18.000 (tizennyolcezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperes által szerkesztett lapot kiadó ... Rt.-t, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 12.200 (tizenkettőezer) forint kereseti és fellebbezési illetéket.

A felperes személyes illetékmentessége folytán a fennmaradó 44.800 (negyvennégyezer-nyolcszáz) forint kereseti, fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 8 napon belül a sérelmezett cikkel azonos helyen és betűszedéssel az alábbi közleményt tegye közzé:

„Helyreigazítás: ...napi lapszámunk „...” című cikkünkben a felperes neve (...) által alkalmazott pályázat-elbírálási folyamatot abban a hamis színben tüntettük fel, hogy arra az átláthatatlanság és követhetetlenség lenne a jellemző.

Ezzel szemben a valóság az, hogy a pályázatokat azért bírálják el ismeretlen összetételű bizottságok, és azért nem tesznek közzé indokolást vagy tételes értékelést, hogy kizárható legyen a korrumpálás. A pályázatok elbírálásának ilyen módja az Európai Unió bírálati rendelkezéseivel azonosan történik.

Cikkünkben valótlanul azt a látszatot keltettük, hogy az ... pályázatán részt vett egy konzorcium, mely a legtöbb pontot kapta, támogatást azonban indokolás nélkül nem kapott.

Ezzel szemben a valóság az, hogy a kérdéses konzorcium csak az előbírálat során kapott magas pontszámot. A támogatott első öt pályázó közé nem került, csak a 10. helyre soroltak."

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

A költségekről úgy rendelkezett, hogy azt a felek maguk viselik.

Kötelezte a ...Kiadó Kft-t, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 10.500 forint le nem rótt kereseti illetéket, míg a fennmaradó 10.500 forint kereseti illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az ítélete indokolásában ismertette a Ptk. 79. § (1) bekezdését, a Pp. 342. § (2) és a 345. § (2) bekezdésében foglaltakat, majd kifejtette, hogy az alperes és a felperes a bizonyítási eljárás során okiratokat csatoltak, amelyek áttanulmányozását követően az elsőfokú bíróság szükségtelennek tartotta a tanúk meghallgatását.

A cikk írójának meghallgatása azért volt szükségtelen, mert tőle érdemi nyilatkozat a továbbiakban nem volt elvárható, a cikkben név szerint megjelölt érdekelt nyilatkozatai pedig a csatolt okiratokból megismerhetők voltak.

A „...” cím és a „...” kitétel szóhasználatában nem egyezik meg ugyan a jegyzőkönyvben leírtakkal, azonban a lapban megjelentek az ülésen elhangzottakról alkotott véleménynek, kritikának tekinthető. A stratégia megvitatása során jelenlevő kollégiumi tagok és meghívottak az akciótervet az „általános”, „nem egészen világos”, „nem ad kielégítő választ” megjegyzésekkel illették és kifogásolták, hogy az terjedelmi vonatkozásban sem megfelelő, bizonyos kérdések taglalása hiányzik belőle.

Erre tekintettel a felperes sajtó-helyreigazítás iránti igény e körben nem volt teljesíthető, mert a nyelvhasználatból következtethető volt az a kritika, ami a „stratégia” átdolgozásának igényére vonatkozott, illetve a ... és az ... közötti egyeztetési irat szerint is az kiegészítésre szorult. A ... is számos észrevételt tett, amely alapján a használhatatlanság említése „szakmailag indokolt lehetett”.

Ismertette a PK 12. számú állásfoglalását, majd azt fejtette ki, hogy a felperesi álláspontot nem erősítette meg ... nyilatkozata sem.

A „pályázatokat ismeretlen összetételű bizottságok bírálják, indokolást vagy részletes értékelést nem tesznek közzé” közlés a felperes pályáztatási gyakorlatával kapcsolatos, azonban ebből a felperes rendszerét átláthatatlannak minősítő, burkolt tényállítás olvasható ki, s mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok, valamint az alperesi nyilatkozatok alapján ennek valóságtartalma nem volt igazolt, ezért a véleménynyilvánításba burkolt tényállítás körében az elsőfokú bíróság az alperest helyreigazítás közzétételére kötelezte.

Ugyanakkor az ... pályázaton szereplő ... Rt.-vel kapcsolatos közlések túlnyomórészt tényyszerűek, a valóságnak megfelelően voltak.

Így a valóságnak megfelelt az, hogy az Rt. szakmai kritikát nem kapott és az is, hogy a jogorvoslat keretében a felperes nem foglalkozott a döntést kifogásoló nyilatkozattal.

Amikor tehát az érdemi válasz hiányát közölte az alperes, azzal nem állított valótlan, mert a levelezés alapján a felperesi tájékoztatás érdemének nem volt tekinthető. Azonban nem kellően tájékoztatott az alperes arról, hogy a ... miért nem lett nyertes a pályázaton, ezért az elsőfokú bíróság sajtó-helyreigazításra kötelezte az alperest a hamis látszat keltése miatt, de a felperes szempontjából szükségtelennek ítélte „a cég teljes megnevezését”.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést kifejtve azt, hogy az „átláthatatlanság és követhetetlenség” kitételek egyértelműen véleményt tükröznek, mégpedig több miniszternek az emlékeztetőből is kiolvasható véleményét.

-4-

Azt a tényt pedig maga a felperes sem vitatta, hogy a pályázatokat ismeretlen összetételű bizottságok bírálják el, és indokolást vagy tételes értékelést nem tesznek közzé, így minden alapot nélkülöz az az állítás, hogy erre azért van szükség, hogy kizárható legyen a korrumpálás lehetősége illetve, hogy ez az unió gyakorlata is.

Ez egyébként kívül esik a sajtó-helyreigazítás keretein, „a felperes belső tudata” pedig szintén nem képezi a sajtó-helyreigazítás tárgyát.

Az is érthetetlen, hogy a pályázatok elbírálását követően, miért nem hozzák nyilvánosságra a pályázatot elbíráló személyét, a bizottság összetételét illetve a döntés indokolását, hiszen a pályázatok elbírálását, az eredmény kihirdetését követően már semmilyen korrumpálásról nem lehet szó.

Az ... pályázatával kapcsolatban sérelmezte, hogy a felajánlott bizonyítást az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte így e körben a sajtó-helyreigazításra kötelezés megalapozatlan volt.

A felperes csatlakozó fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereseti kérelmének megfelelő helyreigazítás közzétételére kötelezését az alperesnek.

A „...” cikkcím az, hogy az „... háza táján nincs minden rendben”, továbbá, hogy a „... tagjai igen gyengének nevezték a tervezetet, és a kormányfő átdolgozásra és egyeztetésre utasította ...” cikkbeli részek, a „szövegkörnyezetből kiemelt tartalmi elemek” képezik a sérelem tárgyát, mert ezek a cikkbeli részek valótlan híresztelésnek minősülnek. Ezen túlmenően az alperes olyan nyilatkozatokat közölt a ... és a ... nevében, amelyeket ezek a szervek nem tettek meg. Az kétségtelen tény, hogy a hivatkozott jegyzőkönyv nem szó szerint készült, azonban ennek ellenére sem tartalmaz olyan megállapításokat a felperes szerint, mint amelyeket a cikk közölt.

Az a körülmény pedig, hogy a ... kiegészítésre szorulónak minősítette az előterjesztést, cáfolata annak, hogy használhatatlannak ítélte, mert ami kiegészítendő az hiányos, de nem használhatatlan.

Hangsúlyozta, hogy az alperesi cikk megfogalmazhatta volna a saját véleményét, azt, hogy a stratégia előterjesztése gyenge vagy használhatatlan, azonban az már nem minősül véleménynek, hanem valótlan híresztelés, ha ezeket a minősítéseket alaptalanul a ...-nak vagy a ...-nek tulajdonítja.

A „pályázatokat ismeretlen összetételű bizottságok bírálják, indokolást vagy tételes értékelést nem tesznek közzé” - részt is sérelmezte, illetve azt, hogy a helyreigazító közleményben, annak kereset szerinti szövegét úgy rövidítette meg az elsőfokú bíróság, hogy annak indokát sem adta.

Fellebbezési ellenkérelmében közölte, hogy a ... Rt. az elutasított pályaművek közül az „ötödik helyen szerepel, összességében pedig a tizediken, ... ami pontosan fele annak, amit a leggyengébb, de még támogatott pályamű kapott”.
A ... Rt. illetékeseinek nyilatkozatára vonatkozó cikkbeli részt pedig nyilvánvaló valótlan híresztelésnek minősítette.

Az alperes fellebbezése részben alapos, a felperes csatlakozó fellebbezése megalapozatlan.

Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.20.127/2007/4.

-5-

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg az abból levont jogi következtetése, döntése azonban csak részben helytálló, így azt a másodfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla általánosságban a következőket emeli ki:

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése szerint mindenkit megillet a jóhírnév védelméhez való jog is.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak. Ezzel a rendelkezéssel a Ptk. védelmet kíván nyújtani a személyiség megsértésének mindenféle megnyilvánulásával szemben, ezen belül pedig a legjelentősebb személyhez fűződő jogokat külön is nevesíti, így ha a jogsértő magatartás a sajtó útján történik, akkor az érintett fél a Ptk. 79. § (1) bekezdése alapján sajtó-helyreigazítást kérhet.

A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény pedig azt emeli ki, hogy az Alkotmányban biztosított sajtószabadság mindenkinek jogot ad arra, hogy nézeteit a sajtó útján közölje, kifejtse, de a törvény 3. § (1) bekezdése szerint a sajtószabadság gyakorlása nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével.

A hatályos jogszabályi rendelkezések alapján a sajtószerv, jelen esetben az alperes a sajtó-helyreigazítási eljárás során azt köteles hitelt érdemlően, teljes bizonyossággal igazolni, hogy mindaz, amit az olvasók elé tár, mindaz, amit a cikkekben megjelentet megfelel a valóságnak, hiszen a Ptk. 79. §-ában meghatározott sajtó-helyreigazítás tényállításokkal, tényközlésekkel okozott jogsérelem orvoslására szolgál.

A sajtószervnek ez a bizonyítási kötelezettsége tehát a tényállítások valóságtartalmára terjed ki, mégpedig olyan tényállítások vonatkozásában is, amelyek híven közlik más személy nyilatkozatát vagy átveszik más szerv

közleményét, ami tehát azt jelenti a Pp. 342. § (2) bekezdése valamint a 345. § (2) bekezdése és a Legfelsőbb Bíróság PK 14. számú állásfoglalásában lefektetett elvek tükrében, hogy a közlés valóságnak megfelelő voltát, illetve azt kell igazolnia, hogy a közölt tényeket nem tünteti fel hamis színben.

A Legfelsőbb Bíróság PK 12 számú állásfoglalása azt is rögzíti, hogy a jogsértés elbírálásánál nem lehet a használt kifejezéseket elszigetelten vizsgálni, tekintettel kell lenni a szövegkörnyezetre is, és az egymáshoz tartalmilag szorosan kapcsolódó részeket összefüggésükben kell vizsgálni. Így kell megállapítani, hogy a sajtóközlemény kifogásolt részében, illetőleg a közlemény egészében - esetleg a címében - kifejezett tényállításaival meghamisítja-e, hamis színben tünteti-e fel a valóságot, tehát megalapozza-e a helyreigazítás elrendelését.

-6-

Ha a közlemény a maga egészében és összefüggéseiben megfelel a valóságnak, akkor az egészhez képest lényegtelen részlet, a közvélemény tájékoztatása szempontjából nem jelentős, a helyreigazítást kérő személyének megítélése szempontjából pedig közömbös közlés nem szolgálhat alapul a helyreigazításra. Nem adhat alapot helyreigazításra az sem, ha a személyiségi érdekek esetleges sérelme nem tényállítás útján valósul meg. Ebből következően véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.

A fentiekben kiemelt és a sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó speciális anyagi és eljárásjogi szabályok alapján a Fővárosi Ítéltábla - vizsgálva az elsőfokú bíróság által elrendelt helyreigazítást - arra az álláspontra jutott, hogy a cikk címe illetve az, hogy a ...tagjai és a ... a középtávú kutatás-fejlesztési és innovációs politikai stratégiát gyengének, használhatatlannak minősítették az olyan, a célkitűzésekből, illetve a „stratégia” átdolgozásra, kiegészítésre vonatkozó minősítésből levont következtetés, vélemény, ami sajtó-helyreigazításra nem ad alapot. Az alperes ezen tényekről az olvasók számára közérthetően, a minősítések tényleges tartalmának megfelelően adott tájékoztatást, így szóhasználata, közérthető nyelven való megfogalmazása miatt sajtó-helyreigazításra nem kötelezhető, figyelemmel arra is, hogy a „stratégia” kifejezés értelmezése nem szűkíthető le az elérendő célkitűzésre, hanem az magában foglalja a cél elérése érdekében szükséges cselekvési tervet és annak módját is.

A pályázati elbírálási folyamat során történt átláthatatlanság, követhetetlenség sem tekinthető valótlan tényállításnak. Maga a helyreigazítási kérelem megszövegezése is ennek tényét indokolta, és az anonimitást a korrumpálás kizárásával magyarázta, illetve a személyhez fűződő jogokra, üzleti jóhírnévre hivatkozott. Ezek az indítékok azonban nem teszik valótlaná az alperesi cikkben közölteket. A felperes keresete

lényegében nem is ezen tények cáfolatára irányult, hanem annak magyarázatára, hogy a pályázatok elbírálása milyen módon történik, és mi ennek az oka.

A PK 14. számú állásfoglalás szerint a sajtóközlemény kifogásolt tényállításának valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani, akkor is, ha híven közli más személy tényállítását, nyilatkozatát, vagy átveszi más szerv (sajtószerv) közleményét.

Jelen perben az alperes nem igazolta azt, hogy a felperes ... pályázatán a ... Rt. kapta a legtöbb bírálati pontot, ennek ellenére támogatást nem kapott.

A felperes bizonyította azt, hogy az úgynevezett előszűrés során került első helyre a ... Rt. azonban a végső értékelés során csak a tizedik helyezést kapta meg így - figyelemmel arra, hogy csak az első öt helyezett részesülhet támogatásban - az érintett ezért nem részesült a támogatásban.

E körben a Fővárosi Ítéltábla a PK 15. számú állásfoglalása alapján a helyreigazító közlemény tartalmának megállapítása során figyelemmel volt arra, hogy a helyreigazító közleményből ki kell tűnnie: a sérelmes közleménynek mely tényállítása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetve melyek a való tények [Ptk. 79. § (1) bek.], mert a
ővárosi Ítéltábla
2.Pf.20.127/2007/4.

-7-

helyreigazító közlés akkor tölti be a rendeltetését, ha a kifogásolt közlemény valóságsértő voltát, szükség szerint a való tényeket félre nem érthetően kifejezésre juttatja.

A bíróság a határozatában - a kérelem és az ellenkérelem korlátai között - belátása szerint állapítja meg a helyreigazítás szövegét, ügyelve arra, hogy az megfeleljen a rendeltetésének.

A Fővárosi Ítéltábla ezen rendelkezéseknek megfelelően ezért csak annak közlésére kötelezte az alperest, hogy az ... pályázatán résztvevő részvénytársaság a végleges értékelés alapján csak a tizedik helyezést érte el, míg támogatásban csak az első öt helyezett részesült. Ugyanis a sérelmezett és jogsértőnek ítélt közléshez viszonyítottan az ezt meghaladó megszövegezés már nem volt indokolt és szükségszerű.

Ugyanakkor annak valóságtartalma, hogy az érintett a pályázati elutasítás tekintetében érdemi választ nem kapott, az a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható volt, mert azok a levelek melyek csatolásra kerültek az eljárás során - a pályázat elutasítása vonatkozásában - érdemi válasznak, érdemi indokolásnak nem tekinthetők, tartalmuk szerint az az üzleti életben szokásos szívélyes levélváltásnak minősíthető, így e körben sem tartotta megalapozottnak a másodfokú bíróság a felperes kereseti kérelmét

A fentiekben kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta e körben a felperes

keresetét elutasította, míg egyebekben azt helybenhagyta, visszautalva az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint határozott.

Az ügyvédi munkadíj tartalmazza az áfát is.

Budapest, 2007. február 8.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő